

Az antiszemitizmus vádja megrendelhető

Az amerikai sajtóban Magyarországról szólva már a lakiteleki gyűlés másnapján megjelent a rasszizmus bélyege

■ LÖFFLER TIBOR

H a némiképp túlzottnak tűnik is Orbán Viktor volt miniszterelnök kijelentése, hogy a jelenlegi kormány tagjai azzal háznak a világban, hogy az előző kormány antiszemita és nacionalista, a probléma valós.

A magyar politikai-kultúra beteges torzulásának tartom azt, hogy a külföldi (nyugati) közvélemény minden egyes rezdülésének komoly belpolitikai jelentősége lehet, mert túldimenzionálják akár jelentéktlenebb lapok kisebb cikkeit is. A Foreign Affairs cikke, amely felveti Magyarország NATO-ból való kizárását, tipikus példája annak, hogy a magyar sajtó és a politikai szereplők a posztkommunista politikai kulturális örökség miatt vagy képtelenek tényleges súlyuknál fogva kezelni az ilyen írásokat, vagy tudatosan használják fel azokat. Komolyabb újságíróknak csak akkor szabadott volna komolyan foglalkoznia a cikkel, ha ellenőrzi, hogy hivatalos vagy félhivatalos állásfoglalást tükröz-e, nem pedig len a cikkíró merőben szubjektív és önkényes következtetéseit tartalmazza.

„Honnan vetted ezt az eszelős rágalmat?”

A magyar baloldal egyes köreinek önkorlátozást kellene gyakorolniuk abban, hogy milyen mértékben és célra használják fel a belpolitikai ellenfelek revolverezésére alkalmas anyagokat. Tucatnyi riasztó példát hozhatnék fel okulásul, de most hadd említsek csak egyet. A trianoni utódállamok sajtója mindig hajlamos a magyar irredentizmusról és revizionizmusról cikkezni, és különösen érzékenynek mutatkozni, ha jobboldali kormány kerül hatalomra Magyarországon. A baloldal kormányzás hírére megnyugszanak, amire a hazai baloldal természetesen a „legyünk tekintettel a szomszéd népek érzékenységre” filozófiájával reagál, és ostromozza a jobboldali kormányok konfliktust szító szomszédságpolitikáját, hogy aztán engedményeket nyújtó békepolitikájával kiengesztelje a szomszéd országokat és besöpörje a stabilitásban és békében érdekelt nyugati diplomácia elismerését. A magyar baloldal belpolitikázó külpolitikájának leglátványosabb bizonyítéka, hogy Medgyessy minden ideológiai skrupulus nélkül, valamint a baloldali értelmiségi elit és sajtó hallgatása mellett látogatta meg Schüsselt és Berlusconi-t, miközben Orbán Viktor miniszterelnöknek gyalázkodásba fajuló radikális támadásokat kellett elviselnie különutas Ausztria-politikájáért és Berlusconi-val való jó kapcsolatáért. Hasonlóban volt része Orbán Viktornak akkor is, amikor részt vett Tudjman temetésén, de egyetlen bíráló szó sem hangzott el akkor, amikor Göncz Árpád köztársasági elnök az illiberális és autoriter stb. horvát diktátorral találkozott. Valószínűleg a magyar diplomáciatörténet egyetemeken és diplomataképzőkben oktatott fejezete lesz az, ahogy Kovács László külügyminiszterjelölt a tényektől teljesen elrugaskodva vonta felelősségre az előző kormányt a Benes-dekrétum és a visegrádi együttműködés szétesése miatt. Orbán Viktort napjainkig durva személyes támadások érik azért, mert Bush elnök állítólag tüntetőleg nem fogadta őt bostoni útja során, de most ősszel, a Magyar ATV egyik műsorában Kovács László külügyminiszter minden visszhang nélkül vallotta meg az őt kérdező Németh Péternek, hogy Colin Powell-től tudja: az amerikai kormányzat meg akarta várni a magyar választások kimenetelét. Ilyen egyszerű az egész. Ehhez képest antiintellektuális és tragikomikus az, ahogyan sokan azóta is kezelik az ügyet. Még mindig adások a következő paradigmátikus kérdések megválaszolásával: 1. Jackson Diehl, a „tekintélyes” Washington Post Kelet-Európával foglalkozó „szakértője” tud-e magyarul? 2. Ha igen, hallgatja-e a Vasárnapi Újság című magyar rádióműsort? 3. Ha Diehl nem tud magyarul, és nem hallgatja a magyar rádió adásait, akkor vajon milyen alapon állította a Washington Postban, hogy Orbán Viktor a náci Lebensraum (élettér) fogalmát használta? És kik voltak Jackson Diehl magyarországi forrásai?

Az MDF-et alapító szellemi kör 1987. szeptember 27-én gyűlt egybe Lakiteleken. A találkozó vendége volt többek között Pozsgay Imre, Bihari Mihály, Pomogáts Béla, Gombár Csaba, Lengyel László, Konrád György. Konrád tapssal fogadott hozzászólásában megköszönte a meghívást, és a messzebb nyúló érdekek és feladatok perspektíváira tekintettel elfogadta, hogy nincsenek jelen, mert nem kaptak meghívót a

barátai. (A demokratikus ellenzék.) Konrád helyénvalónak találta, hogy a lakiteleki sátor „kifejezi önrzetét, identitását, önarcképének főbb karakterisztikumait, ha megfogalmazza a maga különállását a magyar közvélemény egészen belül, egyszersmind az összetartozását is”. A jelen lévő társaságról végül azt mondta, hogy kitüntetett felelőssége és fontossága van, mert többségének és jelentőségében elsődlegesen mérvadónak tekinti. „Azt kívánom az itt ülőknek – búcsúzott –, bátran mondják meg, hogy ők kicsodák.”

A másnap megjelenő (!) New York Timesban rögtön akadt jelentkező, aki a nemzetközi közvélemény elé tárta azt, hogy szerinte kicsodák az egybegyűltek: nacionalisták és antiszemiták. Csoóri Sándort, aki a lakiteleki találkozó egyik előkészítője volt, s éppen egy amerikai útja miatt nem vett részt az eseményen, New Yorkban vágra melbe a sajtóhír. Nappali hold című könyvében emlékezik vissza az esetre. Püski Sándor házában, az estje megkezdése

szélmalmainkat. Újabbban viszont már a lélkünk legtitkosabb zugaiba is neves tudósítókat küldenek. A New York Times, a Washington Post, a Le Monde, a Die Presse, a Die Zeit és társaik lassan már jobban ismerik gondolatainkat és érzelmeinket, mint jómagunk. Éppen ezért minket már fölösleges megkérdezni magunkról, mert az árnyalt igazságok nem mindenkinek kedveznének, és csak megzavarhatnák az olvasót.”

Vásároljunk lakókocsikat!

A kérdés odáig fajult, hogy az MDF még jóval az első szabad választás előtt, 1989-ben közleményben volt kénytelen tiltakozni az ellen, hogy hazai politikai tényezők külföldön antiszemita-nak állítják be. Heller Ágnes Kőbányi Jánosnak adott interjújából azonban tudjuk, hogy Heller férjének, Fehér Ferencnek személyesen kellett védelmébe vennie Antall Józsefet (!) azzal a félelemmel teli váddal szemben, hogy vezetésével

támadások. Szabó Miklóst (SZDSZ) idézem: Jeszenszkyt 1994-ben leutálták a magyar vidéki zsidóság elhurcolásának fél évszázados évfordulójára alkalmából rendezett tudományos ülésszak előadói emelvényéről, mert „egyenlőséget tett a rasszista és az osztályharcos diktatúra, valamint a szándékosan és tervszerűen legyilkoltak és a háború mindegyik áldozata között”. Szabó szerint mindkét esetben „félreérthetetlen” Jeszenszkyék szándéka: árukapcsolással hozzátenni egy másikfajta diktatúra elítélését, görcsösen hangsúlyozni, hogy a fasizmus nem volt egyedülálló szörnyűség, más rendszer is követett el ugyanilyen borzalmakat. Mindez azért, mert az MDF tagságának nem jelentéktelen részét irritálhatja a fasizmus elítélése, a párt szavazatokat remél olyanoktól, akik azonosulnak az egykori barna és zöld diktatúrával. Az antallista Jeszenszkyt azért is támadták, mert az Egyesült Államokban a holokausztmúzeum avatásán azzal a „biopolitikai” gondolattal állt elő, hogy a haláltáborokba hurcoltak is magyarok voltak...

A baloldalon most meglepő (?) rokonszenvvel lapogatják a Fidesztől függetlenedő MDF hátát, de nem is oly rég Dávid Ibolyára is barna árnyék vetődött, mert egy manipulatív és provokatív kérdésre szerencsétlen választ („Én nem értek a focihoz”) adott a MIÉP-nek az FTC felvásárlásáról kialakított álláspontjával kapcsolatban. A külföldi sajtónak most nem akaródzik tudni, hogy 1999-ben az „antiszemita” Orbán Viktor szóbeli megállapodást kötött a Mazsihisszel a népirtás és az emberiség elleni bűncselekmények tagadásának büntetéséről. Azt viszont itthon felejtik el, hogy Dávid Ibolya renoméja azért romlott, mert az elképzelést szakmai okokból nem támogatta.

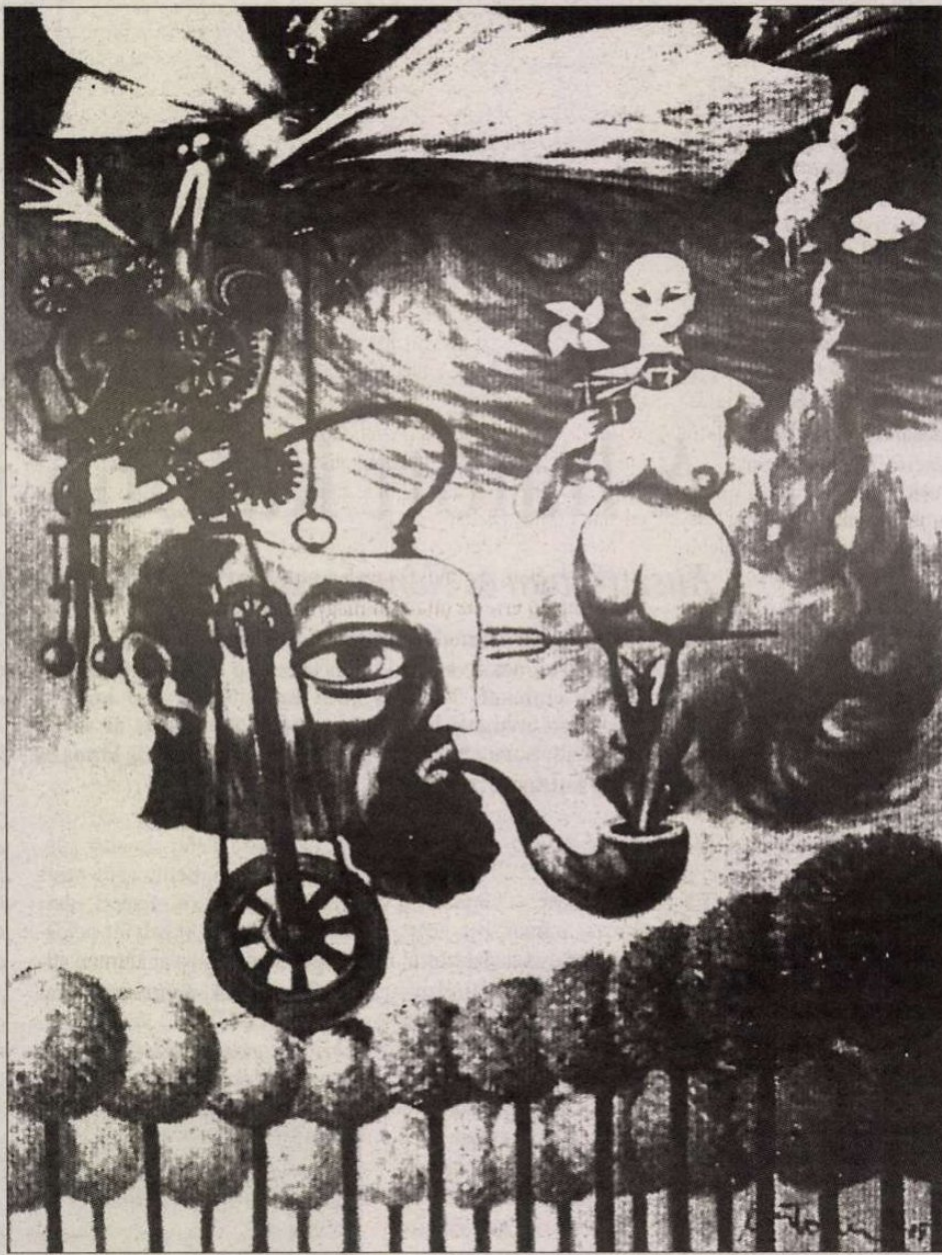
Egyenlőségjel Orbán és Hitler között

Szinte tengernyi idézettel lehetne szemléltetni, hogy azokban a körökben, ahonnan a nyugati sajtó előszeretettel tájékozódik, a MIÉP-től és Csurkától, a velük való „összjátéktól” és a tőlük való „elhatárolódástól” függetlenül létezik egy markáns és masszív meggyőződés az ellenfelek antiszemizmusáról és nacionalizmusáról. Eörsi István írta a mértéktartó Magyar Hírlap 1998. szeptember 19-i számában: „Az úgynevezett nemzeti tábor, amelyet az ifjú liberálisok hosszabb jegyesség után a magukévá tettek, a nemzetet nem történelmileg kialakult kulturális közösségnek, hanem származási és vallási kritériumok függvényének tekinti, és kirekeszti belőle azokat, akik nem felelnek meg a »magyar« és a »keresztény«... fogalmának. Innen nézve pedig már feldereng a láthatár szélén a követelés, hogy az ily módon magyartalanítottak távozzanak más országba, és ha erre nem hajlandók, akkor a Dunába vagy a gázba.” Az idézet csak egyike azoknak, amelyekben nyíltan vagy burkoltan, de minden köntőrfalazás nélkül tesznek egyenlőséget Orbán Viktor és Adolf Hitler közé. Ezért érthető sokak csalódása, mert az Európai Unió nem sújtotta bojkottal Magyarországot az előző ciklusban, Izrael állam meg nem hívta vissza nagykövetét, mint tették volt Ausztriával, és az Egyesült Államok nem tette Orbán Viktort feketelistára s nem sújtotta beutazási tilalommal, mint Kurt Waldheimet.

Seres László a Magyar Narancs 1994. május 5-i számában talán a titok nyitjára világított rá: 1994-ben „nagyköveket, nyugati politikusok, üzlethelek, Soros és alapítványának telefonjai tolták el a 18 százalékos szabad demokratákat az 54 százalékos MSZP fele”. És ha hihetünk az MSZP és Kovács László számára maximálisan szalonképes sztálinista Thürmer Gyulának (Budapest Week, 1998. április 6.), akkor az történt, hogy a választás éjszakáján az amerikai nagykövet volt az első látogató a szocialisták székházában, és az Egyesült Államok és Izrael adta a szocialistáknak az ötletet, hogy lépjenek koalícióra az SZDSZ-szel.

Ha Thürmer nem mond igazat, akkor egy kapitális antiszemita összeesküvés-elmélettel állunk szemben, és várhatjuk Jackson Diehl, Celeste Wallander meg a többiek cikkeit a Magyar Szocialista Pártnak a NATO-köröket megdöbbentő szövetségi politikájáról. Juhász Ferenc pedig, aki – az amerikai sajtó állításait eminens diákként szajkózva – az Info Rádióban egész egyszerűen leantiszemizta Orbánt, magyarázkodhat...

A szerző politológus, egyetemi docens

BERTALAN TIVADAR RAJZA

előtt adták kezébe a New York Times aznapi számát. A cikk feldúlta, rögtön telefonált Budapestre Bíró Zoltánnak és Für Lajosnak. Mindkettőjüknek vadul nekiesett: „Megőrültetek? Mit csináltatok? Nacionalista és antiszemita toborzó lett nagyszerű elgondolásunkból? Ez lehetetlen!” Az elképzeléstől alig jutottak szóhoz, és megkérdézték tőle, honnan vette ezt az eszelős rágalmat. Az amerikai lap cikkéről azt mondták, hogy az úgy mocskolódás, ahogy leírták. Csoóri szinte perdöntő kíváncsisággal kérdezte aztán tőlük, hogy Konrád ott volt-e... De a történet ezzel nem ért véget – írja Csoóri. „Kiderült, hogy a beszámolót nem Henry Kamm, a lap magyarországi tudósítója írta, ő csak a nevét kölcsönözte a hazai radikálisok egyik legmozgékonyabb vezéregyéniségének, aki – persze – nem volt ott Lakiteleken.” Csoóri eltöpreng a miérteken (kinek az érdeke lehet ez a befektető hadjárat?) és a hogyanokon. Két észrevételét emelném csak ki. „Tudjuk: Ady is megtehetné volna, hogy Franciaországban vagy Olaszországban házal a magyar nyomorúságokkal, s ott ostromozza buta, helóta népet, illetve szerelmetes szép fajtáját, de ő nem rongálni, hanem segíteni akart.” És egy gondolat a nyugati sajtóról: „Különös, de ezek a lapok évtizedekig még csak le sem néztek bennünket, valójában azt sem tudták, hogy létezőnk, hogy vergődünk, és hogy nem mi lovagoljuk-e meg a

az MDF pogromokat hajt végre. A Csurka István miatt 1990-ban kitört botrányok már csak mellékszálai voltak a kérdésnek: Minden látszattal ellentétben az MDF és az Antall-kormány nacionalizmusa és antiszemizmus Csurkától függetlenül is napirenden volt. Maga Antall József is kifakadt a választás előtt, hogy számtalanszor hangoztatták már, hogy elítéli a rasszizmust és az antiszemizmust. Ez nem akadályozta meg a Magyar Rádió néhány munkatársát, hogy az MDF győzelme miatti félelmében lakókocsik vásárlására buzdítsa kollégáit, felkészülendő a leszámolás miatti menekülésre. Az összekészített bőröndök és zsebben hordott útlevelek víziója azóta kíséri végig a jobboldali kormányok történetét. A Magyar Nemzet 1990. november 29-i száma tudósít arról, hogy Jean Kahn, a francia zsidó intézmények szövetségének elnöke interjút adott a Liberationnak, még mielőtt átvette az Európai Zsidó Kongresszus elnökségét. Kahn a párt jobbszárnyának bírálata mellett ugyan arról beszélt, hogy az MDF és a kormány magatartását az antiszemizmus kérdéseiben korrektnak tartja, s szerinte a magyar demokratikus rendszert nem lehet negatívan megítélni ebben a tekintetben, de a cikk címe Antallék végzetéről is tudósít: „Antiszemita-e az MDF?” Az Antall legszűkebb személyi köréhez tartozó Jeszenszky Gézát és – rajta keresztül – Antallt és a kormányt érték még súlyos